

خط مشی کتابخانه بیمارستان امام رضا (ع)

دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

خط مشی کتابخانه

خط مشی هر کتابخانه سندی است که تعیین کننده محدوده تصمیم گیری برای مدیران کتابخانه ها بوده و به بسیاری از پرسش های مدیریتی یک کتابخانه در بلند مدت و کوتاه مدت پاسخ می دهد. بنابراین خط مشی کتابخانه در راستای اهداف کتابخانه که همانا پشتیبانی از اهداف آموزشی، پژوهشی و درمانی بیمارستان و در سطح بالاتر دانشگاه است تدوین شده است تا کتابخانه بتواند با اتکای به این خط مشی و به دور از اعمال سلیقه های غیر اصولی به انجام امور محوله و ارائه خدمات بپردازد.

جامعه هدف کتابخانه

کلیه دانشجویان، اساتید و کارکنان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند جامعه استفاده کننده کتابخانه بیمارستان امام رضا (ع) می باشند. سایر افراد (فارغ التحصیلان، بازنشستگان و رشته های مرتبط) اعضای آزاد کتابخانه به شمار می روند.

خدمات عمومی کتابخانه

کتابخانه با بکارگیری سیستم قفسه باز و نرم افزار کتابخانه ای امکان سهولت بازیابی و دسترسی به منابع را فراهم آورده است. استفاده از خدمات کامپیوتری، اینترنت و چاپ منحصر به کاربران سازمان متبوع از جمله اساتید، دانشجویان و پرسنل می باشد.

خط مشی امانت و گردش منابع

کلیه فعالیتهای کتابخانه در راستای رفع نیازهای اطلاعاتی کاربران می باشد و شاخص ترین محل تبلور آن بخش امانت است. بخش امانت با استفاده از نرم افزار کتابخانه دیجیتال دانشگاه علوم پزشکی بیرجند و نیروهای متخصص کتابداری به ارائه خدماتی از جمله عضویت، امانت، بازگشت منابع، تسویه حساب و... طبق آیین نامه [امانت و گردش منابع](#) می پردازد.

خط مشی مجموعه سازی و سازماندهی

مجموعه سازی شامل فعالیتهایی است که در راستای فراهم آوری منابع کتابخانه انجام می گیرد. در مجموعه سازی نه تنها باید نیازهای فوری استفاده کنندگان در نظر گرفته شود بلکه باید مجموعه ای منسجم و معتبر فراهم آید که به کمک آن و بر پایه ی اهداف و خدمات پیش بینی شده، در سال های بعد نیز پاسخگوی نیازهای اطلاعاتی جامعه هدف کتابخانه باشد. به طور کلی مجموعه سازی شامل فعالیت های انتخاب، سفارش و دریافت منابع کتابخانه ای به کمک خرید، اهدا یا مبادله می باشد. منابع اطلاعاتی مورد نیاز کتابخانه براساس درخواست اعضای کتابخانه اعم از اساتید، دانشجویان، کارکنان و همچنین به روز رسانی منابع موجود جمع آوری می گردد. مسئولیت اصلی انتخاب منابع با مدیر کتابخانه است. پس از نیازسنجی از جامعه هدف و جمع آوری درخواستهای منابع، لیست مربوطه با نرم افزار کتابخانه بررسی می شود و پس از تایید لیست نهایی به کتابخانه مرکزی جهت خرید ارسال می گردد.

کتابخانه بیمارستان امام رضا (ع) موضوعات زیر را براساس بخش های بیمارستان به عنوان معیار انتخاب منابع و مجموعه سازی مدنظر قرار می دهد:

۱. پزشکی
۲. روانپزشکی
۳. رادیولوژی
۴. پرستاری
۵. بیهوشی
۶. جراحی عمومی
۷. جراحی اعصاب
۸. ارتوپدی

خط مشی دسترسی به منابع اطلاعاتی

کتابخانه بیمارستان امام رضا (ع) برای دسترسی مراجعین به منابع اطلاعاتی از کتابخانه دیجیتال دانشگاه علوم پزشکی استفاده می نماید. این کتابخانه در واقع پورتال دسترسی به منابع الکترونیکی پزشکی معتبر و به روز است که یا از طریق کنسرسیوم وزارت بهداشت خریداری و در اختیار دانشگاهها قرار داده می شود یا منابع رایگان معتبری است که از طریق وب قابل دسترسی است. این پورتال شامل خدماتی مانند لینک دسترسی به منابع، اخبار مربوط به فعالیتهای انجام شده، پرسش از کتابدار و دیگر فعالیتهای آن لاین کتابخانه است و در آینده نیز قرار است امکاناتی بیشتر در جهت ارائه خدمات بهتر در آن قابل دسترسی باشد.

انواع منابع قابل دسترسی به صورت آنلاین :

۱. پایگاههای اطلاعاتی لاتین جهت جستجوی منابع شامل:

۲. مقاله

۳. کتاب

۴. کارآزمایی بالینی

۵. ژورنال

۶. اطلس

۷. چندرسانه ای شامل فیلم و ویدئو

۸. پایان نامه و رساله

۹. منابع آموزشی مربوط به بیماران

۱۰. منابع آموزشی تخصصی

۱۱. مونوگرافهای دارویی

۱۲. راهنماها

پایگاههای اطلاعاتی فارسی:

۱- جستجوی مقالات

۲- جستجوی همایشها

۳- جستجوی ژورنالها

منابع چاپی که نسخه دیجیتال دارند:

۱- کتابها

۲- اطلسها

۳- پایان نامه ها

حوزه های کاری:

۱- میزان استفاده: گزارش دهی بصورت مستمر به مدیران و کاربران منابع الکترونیک جهت آگاه سازی و ترغیب میزان استفاده

بیشتر از منابع الکترونیک

۲- ایجاد لینک دسترسی به منابع خریداری شده به محض اعلام از طریق دفتر توسعه و انتشارات وزارت بهداشت

۳- حذف لینکهای دسترسی به منابعی که مدت قرارداد آنها به پایان رسیده به محض اعلام دفتر توسعه و انتشارات وزارت بهداشت

یا پایش هفتگی کتابدار مربوطه

۴- ایجاد لینک دسترسی به منابع معتبر رایگان موجود در وب جهت تسهیل و یکپارچه سازی دسترسی به منابع از طریق پورتال

۵- آموزش و پشتیبانی پژوهش با توانمندسازی از طریق کارگاههای آموزشی . . .

۶- پاسخگویی به صورت حضوری و آن لاین از طریق لینک پرسش از کتابدار

۷- نیازسنجی از جامعه دانشگاهی جهت اطلاع از نیازها و اعلام به دفتر توسعه و انتشارات وزارت بهداشت جهت ایجاد دسترسی

به منابع جدید و مورد نیاز در صورت امکان

خط مشی دسترسی:

انواع حوزه های دسترسی برای محتوای منابع

دسترسی آزاد: برای منابعی که حالت آموزش عمومی دارند و برای همه حتی اعضای مهمان قابلیت نمایش و دانلود دارند.

دسترسی اختصاصی: برای محتواهای مهم علی الخصوص کتابهای فارسی که فقط برای اعضای کتابخانه قابلیت نمایش دارد و

دانلود نمی شود.

دسترسی عمومی: برای کتابهای مهم و لاتین که خریداری کرده ایم که فقط برای اعضا قابلیت نمایش و دانلود را دارد.

قرار شد برای اعضا محدودیت دانلود برقرار شود که هر شخص مجاز به دانلود تعداد معینی کتاب از کتابخانه دیجیتال باشد

مبحث کنترل کردن و سطح دسترسی شامل ۳ موضوع زیر می شود:

اعضا

مدارک

کارمندان

مقوله سطح دسترسی به طور کل به ۳ دسته زیر تقسیم می شود.

● سطح دسترسی امانت ویژه گروه های عضویت: فقط برای محدود کردن سطح دسترسی اعضای کتابخانه کاربرد دارد و بیشترین کاربرد

آن در بخش امانت است.

● سطح دسترسی بر اساس حوزه های مختلف: برای اعضا، مجموعه ها، محتوای دیجیتال، مدارک، ثبت کاربرد دارد.

● سطح دسترسی بر اساس نقشها: فقط برای کاربران (کارمندان کتابخانه) قابل استفاده است.

بررسی سطح دسترسی محتوا

دانلود	مشاهده محتوا	مشاهده مشخصات کتابشناختی	انواع سطح دسترسی
اعضای کتابخانه	اعضای کتابخانه و اعضای مهمان	همه کاربران	سطح دسترسی مجاز
-	اعضای مراکز به صورت خاص	همه کاربران	سطح دسترسی مراکز
همه کاربران	همه کاربران	همه کاربران	سطح دسترسی آزاد
هیچ گروهی قادر به دانلود نمی باشد.	اعضای کتابخانه مرکزی	همه کاربران	سطح دسترسی اختصاصی

بررسی کنترل سطح دسترسی بر اساس حوزه های مختلف :

بر اساس ۱۱ مجموعه مختلف در کتابخانه دیجیتال حوزه کنترل دسترسی های متفاوتی ارائه گردیده شده است که در ذیل سعی شده است

ویژگی های حوزه کنترل دسترسی مرکزی تشریح شود. لازم به ذکر است که همه ویژگی های ذکر شده ، در سطح دسترسی مراکز قابل

اعمال برای همان مراکز به صورت خاص است.

ثیت	مدارک		مجموعه ها	اعضا	بررسی ویژگی
	اعضا	کارمندان			
فهرست نویس کتابخانه مرکزی بتواند اطلاعات ثبت خود ویرایش و مشاهده نماید.	فقط بتوانند اطلاعات کتابشناختی را ببینند.	کارمندان کتابخانه مرکزی بتوانند ورود اطلاعات و ویرایش را انجام نمایند.	مجموعه منابع دیجیتال کتابخانه مرکزی . مجموعه منابع کتابخانه های دانشگاه مجموعه پایان نامه های دانشگاه	اعضای کتابخانه و اعضای مهمان	سطح دسترسی مرکزی

مجموعه منابع دیجیتال کتابخانه مرکزی

شامل تمام منابع دیجیتال کتابخانه دانشگاه می باشد.

مجموعه منابع کتابخانه های دانشگاه

شامل مشخصات کتابشناختی منابع کتابخانه مرکزی و ۳۷ مرکز وابسته (ستاد شاهد، فردوس، قائن)

خط مشی دسترسی به منابع:

- ۱- کلیه افراد در جامعه دانشگاهی علوم پزشکی بیرجند اعم از اساتید، دانشجویان و کارمندان در محیط دانشگاه می‌توانند از امکانات کتابخانه دیجیتال استفاده نمایند.
- ۲- کلیه افراد در جامعه دانشگاهی علوم پزشکی بیرجند اعم از اساتید، دانشجویان و کارمندان می‌توانند در خارج دانشگاه از طریق VPN از کلیه امکانات کتابخانه دیجیتال استفاده نمایند.
- ۳- افراد شاغل در مشاغل پزشکی و پیراپزشکی که زیر نظر دانشگاه نیستند با ارسال درخواست و تائید معاونت تحقیقات و فناوری و زیر نظر کتابخانه مرکزی قادر به دسترسی به اطلاعات به صورت حضوری در کتابخانه های دانشگاه هستند.
- ۴- دسترسی به پایان نامه، لوح فشرده، اطلس و کتابها فقط برای اعضا و با دسترسی محدود امکان پذیر است.

نگهداری و ارائه خدمات:

- ۱- کلیه امور فنی مربوط به پورتال کتابخانه دیجیتال بوسیله مسئول پورتال و زیر نظر مرکز آمار و فناوری دانشگاه انجام می‌گیرد.
- ۲- کلیه امور مربوط به محتوای پورتال کتابخانه دیجیتال دانشگاه توسط کتابدار زیر نظر کتابخانه مرکزی دانشگاه انجام می‌گیرد.
- ۳- وظیفه نظارت بر عهده مدیر اطلاع رسانی پزشکی و منابع علمی دانشگاه است.